

[Thestrup.]

værdi har sin del af skylden herfor, og at det spiller en rolle — en meget stor rolle — at vi har været nødt til at opbygge et forsvarsberedskab, hvis udbygning endnu ikke er færdig, og til hvilket vi fortsat har meget store udgifter. Men alligevel — stignings-takten i statens udgifter er meget hurtig, så hurtigt, at man har grund til at spørge sig selv, om dette kan vare ved. Nu ved jeg nok, at der gang på gang lige fra vor forfatnings første år af sortseere er rejst den samme indvending: at budgettet voksede for hurtigt — og at det alligevel er gået.

Men selve takten i stigningen har aldrig været så stor som i de sidste år, og så er det en ringe trøst, at stigningerne, således som den højtærede finansminister har redegjort for det dels i sin tale, dels i den oversigt over den statsfinansielle stilling i 1954—55, der fulgte med finanslovsforslaget, ikke procentvis er så store i år som tidligere, thi dette skyldes dels afviklingen af nogle af krigstidens tilskudsordninger, af hvilken vi vel hele tiden har ventet os en lettelse i statens udgifter, dels en udsættelse af anlægsarbejder, der skal udføres senere. Den besparelse, der skyldes dette sidste forhold, er altså ingen reel besparelse, men kun en udsættelse. Når vi så tillige tænker på, at der ligger forslag til en ny skoleordning, der, uanset hvad man ellers mener om den, i alt fald ikke vil blive billig, og forslag til forhøjelse af aldersrenten og indførelse af folkepension — forslag, hvis gennemførelse også vil kræve meget store udgifter — synes jeg, det er berettiget at spørge, om man ikke mener, det er nødvendigt at slå bremserne i for nye udgifter og alvorligt overveje, om vi kan afvikle eller nedsætte nogle af dem, vi har.

Jeg behøver ikke at redegøre for, hvor stor en indflydelse statens økonomi og statens forbrug af penge har på hele vort samfund.

Jeg har, når jeg er ordfører her under finanslovdebatten, en følelse af, at jeg er noget i retning af en spurv i tranedans, en lægmand mellem nationaløkonomer. Jeg skal ikke nægte, at jeg en gang imellem ikke rigtigt kan finde rundt i alle de nationaløkonomiske spekulationer, som opstilles herinde i det høje ting. Een ting forekommer mig dog klar, og det er, at de penge,

som staten gennem skatter og afgifter drager ind i sin kasse, for størstedelen tages af det private erhvervsliv eller af den opsparing, der skal finansiere dette erhvervsliv. Hvis vi mener, at det er dette private erhvervsliv, der skal bære vor økonomi i den kommende tid, er der grænser for, hvor meget vi kan tage derfra. Det bør man tænke på, når man bruger pengene til fordelingspolitik. Jeg siger ikke dette for at angribe enhver form for fordelingspolitik, for en del deraf finder jeg nødvendig og rigtig, men jeg siger det, for at vi skal tænke på, at trækker vi for meget ud af det private erhvervsliv, kan vi let en dag komme til at stå således, at der ikke er noget selv til den fordelingspolitik, vi alle finder rimelig og rigtig. Disse store beløb, der tages ud af det levende erhvervsliv, gør mig bange og får mig til at spørge: Hvor længe kan vi således blive ved med at fordoble statens udgifter? Jeg skal svare på mit eget spørgsmål: jeg tror ikke, vi kan blive ved ret længe. Hvad vil der ske, hvis vi en dag står overfor virkelige vanskeligheder med hensyn til at afsætte vor eksport, eller hvis vi kommer til at stå overfor stærkt faldende priser for vore eksportvarer? Hvorledes skal staten så få de store beløb ind, som efterhånden er blevet nødvendige for dens økonomi?

Jeg tror derfor, det er nødvendigt, at vi overvejer, om vi ikke kan standse den stigning i udgifterne, der er, og at vi ser lidt nærmere på mulighederne herfor.

Den højtærede finansminister sagde i sin fremsættelsestale ikke ret meget om det, der dog vel for tiden er en af de største vanskeligheder, vi har at kæmpe med, nemlig prisstigningerne. Det er for mit parti klart, at vi ikke kan gøre noget ved den del af disse, der kommer til os udefra, men vi må vel på den anden side kunne gøre noget for at bremse den del af dem, der beror på vore egne forhold. Herved tænker jeg ikke på nogen art af prisfastsættelse, avancebegrænsning eller lignende. Vi har altfor sørgelige erfaringer på disse områder til, at de frister til gentagelse, medmindre vi er inde i krig eller krise. Derimod ville det måske være rigtigt at vende opmærksomheden mod et punkt, der kommer til at spille en større og større rolle i vor økonomi. Det er pristallet, der også spiller en af-